

CHARLES VAN RYSSELBERGHE (1850-1920)

Gentenaar, net als zijn broers Octave en Theo, de gekende kunstschilder. Hij was stadsarchitect te Gent en ontwierp aldus vele scholen en andere openbare gebouwen te Gent (o.a. het Museum voor Schone Kunsten).

Te Oostende bouwde hij het "HOTEL DES THERMES" op de hoek van de Hendrik Serruyslaan-Vindictivelaan-Aartshertoginestraat. Onder de geveldecoraties in eclectische stijl, zoals goed te zien is op foto 66 in "Oostende in Oude Prentkaarten" van Y. VYNCKE, stak een constructie in gewapend beton. Het "Hôtel des Thermes" was trouwens een der eerste gebouwen te Oostende die in gewapend beton werden opgetrokken. Een korte historiek van het hotel en hoe het aan zijn volkse bijnaam "Kanon Hôtel" kwam, leest u ook in "Oude Prentkaarten".

Naast het "Hôtel des Thermes" bouwde Charles Van Rysselberghe "Le Manoir" (Hendrik Serruyslaan 76). Het gebouw is bewaard gebleven. Opgetrokken in een stijl die neo-classicisme combineert met modernere bouwstijlen, komt de gevel waardig en edel over.

OCTAVE VAN RYSSELBERGHE (1855-1929)

Een uitvoerige biografie van O. VAN RYSSELBERGHE verscheen in : F. BORSI, Bruxelles 1900, (Brussel, M. Vokaer, 1974), p. 257. Daarin staan 3 villa's vermeld die hij te Oostende bouwde in de jaren 1902-1903 : "Les Terrasses", "Primerose" en "Trèfle".

In de jaren 1900 werkte hij projecten uit voor de "Compagnie des Grands-Hôtels", een filiaal van de "Wagons-Lits". Die plannen vielen echter grotendeels in het water, figuurlijk dan. Het "Royal Palace Hôtel" dat Van Rysselberghe samen met CHEDAME ontwierp is in die optiek ontstaan. We geven hier geen beschrijving van dit enorme bouwwerk en verwijzen liever naar Y. VYNCKE's "Oostende in oude prentkaarten", p. 134-137 waar men prachtige opnamen van het na 1945 verdwenen hotel vindt.

Het "Palace Hôtel" werd in een zeer snel tempo gebouwd : men begon de werken na het seizoen 1898 en op 12 augustus 1899 had de opening al plaats. Dit gebeuren werd met een concert en een banket de nodige luister bijgezet. Eind augustus sloot het hotel weer voor verdere afwerking.

Een ander gekend O. Van Rysselberghe-gebouw te Oostende-Mariakerke was "Le Ponant" voor eigen rekening, op gronden die hij had verworven als vergoeding voor prestaties geleverd voor de "Compagnie des Grands-Hôtels". De kapitalen nodig voor de eigenlijke constructie had Van Rysselberghe verworven ten gevolge van een geding dat hij gewonnen had van Koning Leopold II (1).

Het werd een appartementsgebouw van 5 etages. De gevels en het grondplan waren van een gestrengte symmetrie. Het gebouw was grosso modo als een grote L opgevat. De symmetrie ontwikkelde zich langs een as die de bissectrice was vanuit de hoek naar het midden van het perceel toe. Het grondplan leek goed overwogen en was uiterst boeiend : elk element in de ene vleugel vond zijn spiegelbeeld in de andere vleugel van het gebouw.

De gevels vertoonden een regelmatig, rechthoekig patroon dat als het ware de nuchtere naoorlogse appartementsbouw met gecompartmenteerde gevels voorafschaduwde. Het hoeft echter wel vermeld dat fantasierijke houten ballustraden oorspronkelijke die strakheid wat milderden.

(1) Octave VAN RYSSELBERGHE zou een 12 verdiepingen hoog appartementsgebouw aan 't optrekken geweest zijn nabij het Kon. Chalet. Leopold II eiste afbraak tot op normale hoogte, maar stuitte op het verzet van VAN RYSSELBERGHE. Na een geding zou de vorst zich verplicht hebben gezien het gehele gebouw te kopen. De opbrengst gebruikte VAN RYSSELBERGHE voor de bouw van "Le Ponant".

Iconografie van "Le Ponant" :

prentkaart STAR-OSTENDE-EXTENSION LA DIGUE

prentkaart WB 8. MARIAKERKE (OSTENDE EXTENSION)- SUR LA DIGUE.

Deze bijdrage over Octave VAN RYSSELBERGHE ware niet volledig zonder enkele woorden over zijn belangrijke verwezenlijkingen te Westende-Middelkerke. Samen met Paul OTLET nam hij een groot urbanisatieproject van een duinenstrook tussen Westende en Middelkerke ter hand. Het stratenplan was erg geëlaboreerd en zeer bochtig, daarmee aansluitend bij de mode in de tuinstadurbanisatie van die tijd. VAN RYSSELBERGHE leverde heel wat plannen voor villa's, voor het Kursaal (dat tijdens de Oorlog 1914-18 verwoest werd) en voor het onvolprezen "Hôtel Belle Vue" (1905). Genoemd hotel gaat door als O. VAN RYSSELBERGHE's voornaamste verwezenlijking en is zonder meer een meesterwerk van de moderne Belgische architectuur. Let wel dat de huidige toestand niet meer de originele is ! Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd het hotel, net als zoveel ander moois te Westende verwoest. De herbouw gebeurde naderhand niet getrouw aan het oorspronkelijk plan.

Over "Belle Vue" een citaat uit het tijdschrift "A plus" van maart 1975 : "Het is duidelijk dat dit hotel uitzonderlijke architecturale kwaliteiten vertoont, die boven de tijd uitstijgen, en buiten snobisme en "kennersblikken" om, iedereen aanspreken. Zoals alle grote werken is het terzelfdertijd eenvoudig en kompleks, en verenigt het gratie en kracht, vrije interpretatie en traditionele opvattingen, in een weldoend evenwicht dat authentieke architectuur kenmerkt. Bekijkt men vanop een afstand het geheel van de constructie, loopt men om de grote volumes heen, tracht men de afwisseling te ontdekken die de architect heeft aangewend in de kompositie van de gevels, of gaat men de details ervan na, steeds overweldigt een gevoel van beheerst evenwicht de toeschouwer."

De blikvanger van het grote complex is natuurlijk de rotonde aan de kant naar Middelkerke toe. De gevelindeling is er dezelfde in elke travee. Ondaks de repetitie en regelmaat geeft het geheel ontegensprekelijk een indruk van variatie en lichtheid.

Er is voor het "Hôtel Bellevue" te Westende-Middelkerke een klasseringsvoorstel ahangig gemaakt. De Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen verstrekte op 30 oktober 1978 een gunstig advies.

Iconografie van het "Hôtel Bellevue" :

prentkaart NELS-MIDDELKERKE (WESTENDE). L'HOTEL BELLE VUE.

(toont de vooroorlogse toestand)

prentkaart NELS - WESTENDE SCHOONZICHT PALACE HOTEL

[potsierlijke vertaling van Hôtel Belle Vue].

prentkaart NELS RUINES DE WESTENDE 1914-18. HOTEL DE BELLEVUE COTE LATERAL

THE RUINS AT WESTEND. BELLE-VUE HOTEL - SIDE VIEW

(toont zware verwoestingen)

prentkaart JOS - WESTENDE - HOTEL BELLEVUE

(zicht op zijgevel, kant Zeedijk)

Bibliografie :

Over Octave VAN RYSSELBERGHE en het "Hôtel Bellevue" schreef Alexis DUMONT een bijdrage in het Jaarboek 1952 van de Koninklijke Belgische Academie. Er verscheen een artikel in het tijdschrift "A plus", nr. 6 van maart 1975.

In Knack verscheen in december 1975 een artikel getiteld "Het Zandkasteel van Westende".

N. HOSTYN